

Datagedreven werken begint bij de beleidsvraag

Giedo Donkers, Natasja Schuurs - Merx · 3 maart 2026

Datagedreven werken wordt soms voorgesteld als een proces waarin de data vanzelf aanwijzen waar de grootste problemen liggen. In de praktijk werkt het anders. De kwaliteit van een analyse begint bij een heldere beleidsvraag.

Dezelfde data, een andere vraag

Een gemeente die wil weten waar snelheid een risico vormt, stelt een andere vraag dan een gemeente die schoolomgevingen wil beoordelen. Ook een analyse van fietsveiligheid vraagt om andere indicatoren dan een onderzoek naar verkeersveiligheid op gebiedsontsluitingswegen.

Dat betekent dat dezelfde databronnen op verschillende manieren kunnen worden gebruikt. Ongevallendata, snelheden, intensiteiten, wegkenmerken en lokale informatie zijn geen kant-en-klare antwoorden. Ze zijn bouwstenen voor een analyse die moet aansluiten op de beleidsvraag.

Selecteren is ook een beleidskeuze

Bij datagedreven prioriteren worden vaak criteria gekozen: welke typen wegen nemen we mee, welke periode bekijken we, hoe wegen we ernst, snelheid of verkeersprestatie, en wanneer vinden we een locatie afwijkend? Zulke keuzes lijken technisch, maar hebben direct invloed op de uitkomst.

Daarom is het belangrijk om die keuzes expliciet te maken. Een ranglijst is pas bruikbaar als duidelijk is welke vraag erachter zit en welke indicatoren zijn gebruikt. Anders ontstaat al snel schijnzekerheid: een precieze score zonder helder beleidskader.

Data ondersteunt, maar beslist niet

Een analyse kan locaties signaleren die aandacht verdienen. Dat betekent niet automatisch dat daar ook dezelfde maatregel nodig is. Lokale kennis blijft nodig om te begrijpen wat er op straat gebeurt: hoe is de weg ingericht, welke verkeersstromen kruisen elkaar, welke functie heeft de weg en zijn er al maatregelen gepland?

De kracht van datagedreven werken zit daarom niet in het vervangen van verkeerskundige expertise. De kracht zit in het gerichter inzetten ervan. Data helpt om systematisch te zoeken, ontwikkelingen te volgen en keuzes beter te onderbouwen.

Van data naar een werkbare cyclus

Een volwassen datagedreven werkwijze bestaat uit meer dan één analyse. Eerst wordt de beleidsvraag scherp geformuleerd. Daarna worden passende indicatoren gekozen en locaties geselecteerd. Vervolgens worden de uitkomsten verkeerskundig beoordeeld, maatregelen afgewogen en effecten gevolgd.

Juist die terugkoppeling maakt het verschil. Als na een maatregel opnieuw wordt gemeten, ontstaat kennis over wat wel en niet werkt. Datagedreven werken is daarmee geen eenmalige kaart of score, maar een doorlopend proces van vragen stellen, onderzoeken, handelen en opnieuw beoordelen.